

בש"פ 2807/14 - מדינת ישראל נגד פלוני

בית המשפט העליון

בש"פ 2807/14

לפני: כבוד השופט א' שהם

העוררת: מדינת ישראל

נ ג ד

המשיב: פלוני

ערר על החלטתו של בית המשפט המחוזי לנוער בירושלים, במ"ת 56275-03-14, מיום 13.4.2014, שניתנה על-ידי כב' השופט מ' סובל

תאריך הישיבה: י"ד בניסן התשע"ד (14.4.2014)

בשם העוררת: עו"ד אייל כהן

בשם המשיב: עו"ד לאה צמל

החלטה

1. לפניי ערר על החלטתו של בית המשפט המחוזי לנוער בירושלים (כב' השופט מ' סובל), במ"ת 56275-03-14, מיום 13.4.2014, בגדרה הורה בית המשפט על שחרורו של המשיב ממעצר, בתנאים מגבילים.

רקע והליכים קודמים

2. נגד המשיב הוגש כתב אישום בגין ביצוע עבירה של חבלה בכוונה מחמירה, לפי סעיף 329(א)(1) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין). מעובדות כתב האישום עולה, כי ביום 17.3.2014, יידה המשיב אבן, מטווח של מטרים בודדים, ופגע בראשו של המתלונן, עובר אורח בעל חזות יהודית דתית. כתוצאה מכך נגרמו למתלונן חבלות חמורות, ובכלל זה שברים בעצמות הפנים.

בד בבד עם הגשת כתב האישום, הגישה העוררת בקשה למעצרו של המשיב עד לתום ההליכים במשפטו. בבקשה נטען, כי העבירה המיוחסת למשיב מקימה לגביו חזקת מסוכנות, מכוח סעיף 21(א)(1)(ג)(4) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן: חוק המעצרים). כמו כן הודגש בבקשה, כי נסיבות העבירה, ובהן העובדה שהמתלונן הוא עובר אורח תמים, מורות כי אין מקום לחלופת מעצר בעניינו של המשיב. במסגרת דיון בבקשה למעצר עד תום ההליכים בבית המשפט המחוזי, ביום 31.3.2014, הסכימה באת-כוח המשיב, כי ישנן ראיות לכאורה "בעוצמה המספיקה להזמנת תסקיר מעצר ולהמשך המעצר עד לקבלת התסקיר".

3. בתסקיר שירות המבחן, שנערך בעניינו של המשיב, פורט הרקע המשפחתי שלו, ונבחנה חלופת מעצר בדירת המשפחה בקלנדיה, בפיקוח הוריו. לאחר התלבטות רבה, המליץ שירות המבחן על שחרורו של המשיב לחלופת המעצר שנבחנה. ביום 13.4.2014, נערך דיון נוסף בבקשה למעצר המשיב עד תום ההליכים נגדו. במסגרת דיון זה, טענה באת-כוחו של המשיב, כי נוכח תוכנו של התסקיר והמלצת שירות המבחן, יש להורות על שחרורו של המשיב לחלופת מעצר. מנגד, הדגיש בא-כוח העוררת, את הסכנה לביטחון הציבור, הנלמדת מן העבירה שביצע המשיב. אשר לחלופת המעצר, טען בא-כוח העוררת, כי שירות המבחן עמד על כך שאחיו של המשיב מעורבים בפלילים, וכי עמדתו של האב כלפיהם וכלפי המשיב היא מגוננת. לדבריו, נסיבות אלה מקשות על האפשרות לשחרור המשיב לחלופה המוצעת. בנוסף נטען, כי החלופה אינה מאפשרת פיקוח, שכן היא מצויה בקלנדיה, אשר מעבר לגדר הביטחון.

4. בהחלטתו מיום 13.4.2013, הגיע בית המשפט המחוזי לכלל מסקנה, כי יש להורות על שחרורו של המשיב לחלופת מעצר, כך שהמשיב ישהה בבית הוריו בקלנדיה, ויימצא תחת פיקוחם. בהחלטה זו, ייחס בית המשפט חשיבות לכך שהמשיב הינו קטין, אשר לגביו מהווה מעצר רק "אמצעי אחרון". כמו כן, ניתן משקל לעברו הפלילי הנקי של המשיב, ולכך שהעבירה בוצעה בצורה ספונטנית, ללא תכנון מוקדם. מנגד, הדגיש בית המשפט המחוזי את חומרת העבירה, וציין כי התלבט לגבי התוצאה הראויה.

הערר

5. על החלטתו של בית המשפט המחוזי לשחרר את המשיב לחלופת מעצר, הוגש הערר דנן. בפתח הדיון בערר, הסכימה באת-כוח המשיב כי מתקיימות ראיות לכאורה לביצוע העבירה, גם אם התשתית הראייתית היא "דלה", לדבריה. בא-כוח העוררת הדגיש את חומרת הפגיעה במתלונן, מבלי שקדמה לה כל התגרות, את מסוכנותו של המשיב, ואת הבעייתיות הקיימת בחלופת המעצר. באת-כוח המשיב טענה מנגד, כי המשפט צפוי להמשך זמן רב, לאור כפירתו של המשיב באשמה. הודגש על ידה, כי לא מדובר בידוי בקבוק תבערה, או בידוי אבן לעבר מכונית נוסעת, אשר מבטאים סיכון חמור יותר לכלל הציבור. עוד הודגש, כי לא נזרקו אבנים נוספות, וכי המשיב פעל, לכאורה, באופן עצמאי ולא כחלק מחבורה.

6. לאחר שעיינתי בערר, והאזנתי בקשב רב לטיעוני הצדדים, הגעתי לכלל מסקנה כי יש מקום להתערב בהחלטתו של בית משפט קמא ולהורות על מעצרו של המשיב, עד לתום ההליכים המשפטיים בעניינו. זאת, מאחר שלא שוכנעתי כי יש בחלופת המעצר המוצעת, בכדי להפיג את המסוכנות הנשקפת מן המשיב.

7. ראשית, נתתי דעתי לכך שהמשיב הוא קטין, המצוי על סף בגירות. כידוע, במסגרת דיון בשאלת מעצרו של קטין עד לתום ההליכים, יש לבחון בכובד ראש את האפשרות לשחרר את הקטין לחלופת מעצר, שיהא בה כדי להשיג את מטרת המעצר, בדרך פוגענית פחות בחירותו של הקטין ובסיכויי שיקומו (בש"פ 8127/12 מדינת ישראל נ' פלוני (18.11.2012); בש"פ 5943/12 מדינת ישראל נ' פלוני (11.9.2012)). ואולם, בית משפט זה חזר וקבע, כי קטינות אינה מרשם לשחרור ממעצר, וההחלטה תיעשה בכל מקרה לגופו תוך התחשבות בנסיבות העניין הקונקרטיים (בש"פ 8619/13 מדינת ישראל נ' פלוני (8.1.2014); בש"פ 506/13 מדינת ישראל נ' פלוני (29.1.2013); בש"פ 5943/12 מדינת ישראל נ' פלוני (11.9.2012)).

8. העבירה המיוחסת למשיב מקימה חזקת מסוכנות סטטוטורית נגדו, בהתאם לסעיף 21(א)(1)(ג)(4) לחוק המעצרים. המשיב נאשם בכך שהוא גרם חבלה חמורה לעובר אורח, ללא שקדמה לכך כל התגרות. אין חולק, כי ידוי אבן ממרחק קצר, אל עבר ראשו של אדם, עשוי להוביל לתוצאות הרות אסון (בש"פ 7171/00 מדינת ישראל נ' חאמד, פ"ד נד(4) 729 (2000)). במקרה הנדון, גם התוצאה שנגרמה היא קשה ביותר, כאשר למתלונן נגרמו שברים בעצמות הפנים וחבלות חמורות נוספות, בגינם הוא נזקק לאשפוז ולניתוח בהרדמה כללית. בנסיבות אלה, המסוכנות היא ניכרת, וגם היעדרו של עבר פלילי למשיב, אין בכוחו להפחית מרמת המסוכנות הנשקפת מהמשיב.

9. נוכח עוצמתה של המסוכנות, סבורני כי חלופת המעצר המוצעת, אינה מספקת בכדי לענות על מטרות המעצר ולאין את מסוכנותו של המשיב. ראשית, מדובר בכך שהמשיב יימצא בקלנדיה, אשר מצויה מעבר לגדר הביטחון. במקום זה, כוחות הביטחון אינם מבקרים באופן תדיר, וקיים קושי באכיפה ובפיקוח על תנאי חלופת המעצר. שנית, בהחלטה על שחרורו של המשיב לחלופה נקבע, כי המפקחים יהיו הוריו של המשיב. גם בכך מצאתי קושי מסוים, נוכח האמור בתסקיר שירות המבחן, לפיו האב אינו רואה בחומרה את המעשים המיוחסים למשיב. לא למותר הוא להזכיר, כי בשלב של בחינת חלופת מעצר, הציע אביו של המשיב כי האחרון יימצא בביתו של בנו, אולם מבדיקה שערך שירות המבחן עולה כי לאח זה ישנו עבר פלילי, ולפיכך גם שירות המבחן העלה ספקות לעניין התאמתה של חלופה זו. באת-כוח המשיב, העלתה במהלך הדיון את האפשרות, כי המשיב יתייצב בתחנת המשטרה בנווה יעקב, פעמיים בשבוע, ואולם גם הצעה זו אינה נותנת מענה הולם לקשיים הקיימים בחלופה המוצעת.

10. בשל מסוכנותו של המשיב, והעדר חלופת מעצר מתאימה, הגעתי לכלל מסקנה כי חרף היותו של המשיב קטין, יש להורות על מעצרו עד לתום ההליכים המשפטיים נגדו. תוצאה זו אינה קלה, וסבורני כי מענה אפשרי לכך עשוי להיות ניהול יעיל ומהיר של ההליך המשפטי נגד המשיב (השוו: בש"פ 251/14 מדינת ישראל נ' פלוני (14.1.2014)). לפיכך, על הצדדים לעשות מאמץ לתרום לקידום ההליך, ולסיימו תוך פרק זמן סביר. בהתאם, וככל שההליך נגד המשיב לא יסתיים עד לסוף חודש יוני 2014, יהא מקום לבחון מחדש את ההחלטה על מעצרו של המשיב עד לתום ההליכים המשפטיים.

11. לאור האמור, הערר מתקבל ומעצרו של המשיב יוארך עד לתום ההליכים המשפטיים בעניינו.

ניתנה היום, ט"ז בניסן התשע"ד (16.4.2014).

שׁוֹפֵט
